

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **A. Z.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 6 lutego 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt XVI K 254/23,

uchyla pkt 1 zaskarżonego wyroku w części dotyczącej ustalenia wysokości stawki dziennej grzywny i w tym zakresie sprawę skazanego A. Z. przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Jacek Błaszczyk

Wiesław Kozielewicz

Małgorzata Gierszon

UZASADNIENIE

A. Z. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt V K 257/20, za

przestępstwo z art. 258 § 1 k.k., popełnione w okresie od kwietnia 2013 r. do września 2013 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 55 § 1 k.k.s. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s., w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r., w zw. z art. 2 § 2 k.k.s., popełnione w okresie od kwietnia 2013 r. do września 2013 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych grzywny przyjmując, że jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 70 zł; w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono wobec A. Z. karę łączną roku pozbawienia wolności; karę tę skazany wykonał w całości w okresie od dnia 5 września 2022 r. do dnia 5 września 2023 r., natomiast karę grzywny zamieniono na zastępczą karę 150 dni pozbawienia wolności - karę tę skazany miał odbywać w okresie od dnia 4 lutego 2024 r. godz. 17:30 do dnia 3 lipca 2024 r. godz. 17:30 (k. 135 -673, k. 674. k. 59, k. 61, k. 61 v.);

2. Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 14 października 2019 r., sygn. akt III K 942/19, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., popełnione w dniu 3 sierpnia 2019 r., na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 20 złotych każda; orzeczono również zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów na okres 3 lat. obowiązek zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdu i świadczenie pieniężne; karę grzywny zamieniono na zastępczą karę 50 pozbawienia wolności - karę tę skazany miał odbywać w okresie od dnia 3 lipca 2024 r. godz. 17:30 do dnia 22 sierpnia 2024 r. godz. 17:30 (postanowienie z dnia 20 września 2022 r., sygn. akt X Ko 2644/22, k. 42-42 v., k. 59 v. i k. 61 v.);
3. Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 25 marca 2023 r., sygn. VII K 1659/22, za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. i inne, popełnionych w okresie od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 1 września 2022 r.. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności; karę tę skazany odbył w całości w okresie od dnia 5 września 2023 r. do dnia 2 lutego 2024 r. (k. 76-78, k. 61-61 v.).

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem łącznym z dnia 23 kwietnia 2024 r.,

sygn. akt XVI K 254/23, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 czerwca 2020 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., połączył kary grzywny wymierzone A. Z. wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt V K 257/20 oraz wyrokiem Sadu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 14 października 2019 r., sygn. akt III K 942/19 i wymierzył skazanemu A. Z. karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na 20 zł.

Równocześnie Sąd ten na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k., na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył skazanemu A. Z. okres zastępczej kary pozbawienia wolności, odbytej w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. akt V K 257/20, w okresie od dnia 4 lutego 2024 r. godz. 17:30 do dnia 23 kwietnia 2024 r., tj. 79 dni, przyjmując, iż jeden dzień pozbawienia wolności równy jest dwóm stawkom dziennym grzywny i uznając grzywnę za wykonaną w wymiarze do 158 stawek dziennych. Nadto Sąd Okręgowy w Katowicach, na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie umorzył oraz orzekł, iż w pozostałym zakresie wyroki, w oparciu o które orzeczono karę łączną grzywny podlegają odrębnemu wykonaniu. W dalszej kolejności Sąd ten rozstrzygnął o kosztach sądowych (k. 682 - 682 v).

Powyższy wyrok uprawomocnił się z dniem 1 maja 2024 r. bez postępowania odwoławczego (k. 682).

Od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt XVI K 254/23, kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył go w zakresie rozstrzygnięcia o karze łącznej grzywny, zawartego w punkcie 1, na niekorzyść skazanego A. Z. . **Zarzucił** w kasacji rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego. a mianowicie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., poprzez nieprawidłowe ustalenie w wyroku łącznym wysokości stawki dziennej grzywny, orzeczonej jako kara łączna, obejmującej kary jednostkowe grzywny wymierzone za zbiegające się przestępstwo skarbowe i przestępstwo określone w innej ustawie karnej (przestępstwo powszechne) w sytuacji, gdy stawka ta winna być ukształtowana w oparciu o zastosowane przez Sąd Okręgowy w Katowicach, jako korzystniejsze dla skazanego w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., przepisy

prawa materialnego, dotyczące kary łącznej i jej wymiaru w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 czerwca 2020 r., co nakazywało, zgodnie z treścią art. 39 § 2 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., zastosowanie zasad określonych w Kodeksie karnym skarbowym i ustalenie stawki dziennej grzywny, w wynikającym z treści art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 2 k.k.s. - przedziale w wysokości od co najmniej jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia (obowiązującego w czasie popełnienia najwcześniej przypisanego skazanemu czynu) do najwyższej stawki dziennej grzywny ustalonej w wyrokach podlegających łączeniu, tj. w wysokości od 53.33 zł do 70 zł, co w konsekwencji, przy określeniu przez Sąd meriti wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł, a więc przyjęciu kwoty ukształtowanej poniżej dozwolonej w realiach przedmiotowej sprawy dolnej granicy wysokości stawki dziennej, skutkowało rażącym naruszeniem również wyżej wskazanych przepisów materialnego. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie wyroku łącznego w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy' Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, gdyż zaskarżony kasacją wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny, co do ustalenia wysokości stawki dziennej grzywny, zapadł z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisów prawa, wskazaną w zarzucie kasacyjnym. Wyrok łączny jest instytucją prawa procesowego, której celem jest realizacja prawa karnego materialnego w zakresie orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby skazanej prawomocnymi wyrokami różnych sądów na kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, o ile równocześnie zaistnieją warunki określone przepisami prawa karnego materialnego. Zgodnie z art. 568a § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., sąd orzeka karę łączną albo w wyroku skazującym (w odniesieniu do kar wymierzonych za przypisane oskarżonemu tym wyrokiem przestępstwa), albo w wyroku łącznym (w pozostałych wypadkach), przy czym istotne jest, że wydając wyrok łączny sąd nie dysponuje swobodnym uznaniem w zakresie

doboru skazań podlegających łączeniu, lecz musi zastosować się do obowiązujących przepisów prawa materialnego i objąć węzłem kary łącznej wszystkie kary, które podlegają łączeniu (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt V KK 91/17, LEX nr 2297429). Jednocześnie przepis art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., nakłada na orzekający sąd obowiązek sprawdzenia, czy spełnione zostały warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, którą prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami innych sądów. Jest to konsekwencją tego, że wydanie wyroku łącznego jest obowiązkiem sądu, nie zaś jego uprawnieniem (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt III KK 120/20, LEX nr 3127052). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, iż w sytuacji procedowania w przedmiocie łączenia w wyroku łącznym kar prawomocnie orzeczonych pod rządami różnych porządków prawnych, wyboru właściwych przepisów należy dokonać z perspektywy reguły prawa międzyczasowego określonej w art. 4 § 1 k.k., o ile brak jest przepisu o charakterze przejściowym wyłączającym jego zastosowanie. Kara łączna stanowi bowiem instytucję prawa karnego materialnego, stąd też i jej orzekanie winno być rozpatrywane przez pryzmat regulacji międzyczasowej, o której mowa w art. 4 § 1 k.k. Ta zaś nakazuje w wypadku, gdy w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosować ustawę nową, chyba że ustawa obowiązująca poprzednio jest względniejsza dla sprawcy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. akt V KK 211/14, Lex nr 1483588). Reguła ta odnosi się również do kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 maja 2022 r., sygn. akt V KK 211/21, LEX nr 3438178, z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt I KK 18/23, LEX nr 3562797).

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, a także mając na uwadze dokonaną z dniem 1 października 2023 r. zmianę normatywną w zakresie kary łącznej, stwierdzić należy, iż obowiązkiem Sądu Okręgowego w Katowicach było ustalenie, z uwzględnieniem przepisów przejściowych, które z przepisów o karze łącznej winny mieć zastosowanie podczas wyrokowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Wskazać w tym aspekcie należy na unormowanie z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r.

o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2600). Przepis art. 24 ust. 1 tej ustawy stanowi, że przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu dotychczasowym, a więc obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie ww. ustawy nowelizującej. Natomiast w art. 24 ust. 2 ustawy wskazano, iż przepisy rozdziału IX ustawy Kodeks karny w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych po dniu wejścia w życie tej ustawy (tj. od dnia 1 października 2023 r.). Wykładnia tych przepisów przejściowych, powinna być analogiczna jak przepisów przejściowych - art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2022, poz. 2141). Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt V KK 46/22, Lex nr 3410151, podniósł, że przepisy art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 (Tarcza 4.0), mają w stosunku do art. 4 § 1 k.k. charakter przepisów wyjątkowych, czyli inaczej mówiąc takich, które modyfikując ostatnio wymienioną regulację razem z nią współwyznaczają treść normy prawnej, zawierają zwroty jednoznaczne, które nie odnoszą się do kwestii łączenia kar prawomocnie orzeczonych do dnia 23 czerwca 2020 r. z karami prawomocnie orzeczonymi po tej dacie i nie wyłączają stosowania art. 4 § 1 k.k. w sytuacji, gdy tylko jedna z kar, których połączenie sąd rozważa w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego, została prawomocnie orzeczona do dnia 23 czerwca 2020 r. albo po tej dacie.

Sąd Okręgowy w Katowicach, biorąc pod uwagę realia niniejszej sprawy, zobowiązany był do zastosowania reguł wynikających z przepisów przejściowych, wskazanych w ustawie nowelizacyjnej i rozważenie, czy podstawą rozstrzygnięć w tym zakresie winien uczynić przepisy prawa materialnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r. do dnia 30 września 2023 r., czy też przepisy obowiązujące w okresie od 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r., mając przy tym na uwadze to, że poszczególne wyroki skazujące uprawomocniły się w dniach: 12 listopada 2019 r.

(sprawa o sygn. akt III K 942/19), 17 marca 2022 r. (sprawa o sygn. akt V K 257/20) i 25 maja 2023 r. (sprawa o sygn. akt VII K 1659/22), zaś przypisane czyny A. Z. popełnił w okresie od kwietnia do września 2013 r., dnia 3 sierpnia 2019 r. i w okresie od dnia 1 kwietnia 2022 r. do dnia 1 września 2022 r. (w realiach przedmiotowej sprawy - z uwagi na treść przepisu przejściowego - nie można przyjąć, iż podstawą rozstrzygnięć o karze łącznej mogą być przepisy prawa materialnego w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, tj. w dniu 23 kwietnia 2024 r.).

Analiza wskazanych w wyroku łącznym przepisów będących podstawą rozstrzygnięć w przedmiocie kary łącznej, pozwala na stwierdzenie, że Sąd Okręgowy w Katowicach rozstrzygając w przedmiocie wydania wyroku łącznego zastosował, jako względniejsze dla skazanego A. Z. , w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., przepisy prawa materialnego odnoszące się do kary łącznej w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 czerwca 2020 r. i na podstawie obowiązującej wówczas treści przepisu art. 85 § 1 i 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył - jako wymierzone i podlegające wykonaniu - orzeczone wobec tego skazanego prawomocnymi wyrokami jednostkowe kary grzywny, tj. karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł każda (orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Sosnowcu w sprawie o sygn. akt III K 942/19 za czyn z art. 178a § 1 k.k., a więc za przestępstwo powszechne) oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych po 70 zł każda (orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach w sprawie o sygn. akt V K 257/20 za czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 55 § 1 k.k.s. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s, tj. za przestępstwo skarbowe), w następstwie czego orzekł karę łączną grzywny w wysokości 350 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł.

Trafnie wskazuje w kasacji Prokurator Generalny, że Sąd Okręgowy w Katowicach ustalając granice kary łącznej grzywny, obejmującej grzywnę orzeczoną za przestępstwo powszechne oraz grzywnę wymierzoną za przestępstwo skarbowe, a przede wszystkim - ustalając wysokość stawki dziennej takiej grzywny, uczynił to z rażącym naruszeniem przepisów prawa. Przypomnieć należy, iż ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy – dalej powoływana jako k.k.s., nie zawiera

własnej, odrębnej regulacji, poświęconej wyrokowi łącznemu, odsyłając w tym zakresie - w oparciu o art. 113 § 1 k.k.s - do odpowiedniego stosowania przepisów k.p.k. Tym samym zasadą w postępowaniu karnoskarbowym jest stosowanie przepisów k.p.k., o ile przepisy k.k.s nie stanowią inaczej. Odpowiednie stosowanie może zaś polegać na zastosowaniu danej normy wprost albo z pewnymi modyfikacjami, usprawiedliwionymi odmiennością stanu „podciągniętego” pod dyspozycję stosowanego przepisu, bądź na niedopuszczalności jego stosowania do rozpatrywanego stanu. Brak możliwości odpowiedniego zastosowania przepisu może bowiem wynikać albo z treści wchodzących w grę regulacji prawnych, albo z tego, że zastosowanie danej normy nie dałoby się pogodzić ze specyfiką i odmiennością rozpoznawanego stanu. W odniesieniu do wyroku łącznego przepis art. 113 § 1 k.k.s. jest więc podstawą odesłania do przepisów Rozdziału 60 k.p.k., przy czym orzekając o karze łącznej w wyroku łącznym, obejmującym karę wymierzoną za przestępstwo skarbowe, należy mieć na uwadze odrębne uregulowania, wynikające z k.k.s.. Podobnie ma się rzecz z materialnymi przesłankami wymierzenia kary łącznej, które są uregulowane w art. 85 k.k. Uzupełnieniem odpowiednio stosowanych przepisów rozdziału IX k.k., dotyczących kary łącznej, są bowiem uregulowania zawarte w art. 39 § 1 i 2 k.k.s. oraz art. 20 § 2 k.k.s. Przepis art. 20 § 2 k.k.s. stanowi zaś, że do przestępstw skarbowych stosuje się odpowiednio m.in. art. 85 k.k., art. 86 § 2 i 3 k.k. (do dnia 30 września 2023 r. także art. 86 § 1a k.k.), art. 87 k.k., art. 88 k.k., art. 89 k.k., art. 89a § 3 zdanie pierwsze k.k. oraz art. 90 k.k.

Zgodnie z treścią art. 39 § 1 k.k.s. sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa skarbowe do ich sumy, nie przekraczając jednak 1080 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 15 lat pozbawienia wolności; karę ograniczenia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Oznacza to, iż kara łączna grzywny orzekana na zasadach określonych w art. 39 § 1 k.k.s. nie może przekraczać 1080 stawek dziennych grzywny, co powoduje, że w przypadku łączenia grzywien orzekanych za przestępstwa powszechne i przestępstwa skarbowe, górna granica wymiaru kary łącznej grzywny ustalona na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. wyniesie maksymalnie 1080 stawek dziennych grzywny. Nie stosuje się bowiem w takiej sytuacji art. 86 § 1 k.k. (brak odesłania do tego przepisu wynika z treści art. 20

§ 2 k.k.s.), a co za tym idzie - nie znajdzie zastosowania górny próg kary łącznej grzywny przewidziany w art. 86 § 1 k. (i dalej - także określony w art. 86 § 2b k.k.). Jednocześnie w przeciwieństwie do art. 86 § 1 k.k. w przypadku kary łącznej za przestępstwa skarbowe, w tym kary łącznej grzywny, obejmującą grzywnę orzeczoną za przestępstwo pospolite oraz przestępstwo skarbowe, dolną granicą kary łącznej jest najwyższa z wymierzonych kar jednostkowych, nie zaś kara powyżej najwyższej z wymierzonych.

Istotnym natomiast uregulowaniem umożliwiającym prawidłowe ukształtowanie wymiaru kary łącznej w odniesieniu do łączonych kar orzeczonych za przestępstwa pospolite i skarbowe, jest przepis art. 39 § 2 k.k.s. Obecnie, od dnia 1 października 2023 r., (zgodnie z art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw - Dz.U.2022, poz. 2600), przepis ten stanowi, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwo skarbowe i przestępstwo określone w innej ustawie karnej, sąd wymierza karę łączną na zasadach określonych w k.k. Do dnia 30 września 2023 r. omawiana norma stanowiła natomiast, iż: „W razie skazania za zbiegające się przestępstwo skarbowe i przestępstwo określone w innej ustawie karnej, sąd wymierza karę łączną na zasadach określonych w niniejszym kodeksie; przepis art. 43 § 1 kodeksu karnego stosuje się odpowiednio” (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2014 r., sygn. akt III KK 275/14).

Tym samym, do dnia 30 września 2023 r. wymierzając karę łączną za zbiegające się przestępstwa: skarbowe i określone w innej ustawie karnej, w tym orzekając w wyroku łącznym o karze łącznej obejmującej takie przestępstwa, sąd mógł zastosować (jedynie) zasady określone w k.k.s.. Stąd też odpowiednie stosowanie art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. winno polegać na określeniu granic wysokości stawki dziennej, w których sąd miał możliwość dokonania wyboru jej wysokości w oparciu o przepis art. 23 § 3 k.k.s., który stanowi, że sąd - ustalając stawkę dzienną - bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne i możliwości zarobkowe; stawka dzienna nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia ani przekraczać jej czterystukrotności. Tym samym, wyznaczenie - w oparciu o przepis art. 23 § 3 k.k.s. - dolnej granicy stawki dziennej grzywny orzekanej jako kara łączna oznacza ustalenie

jej wysokości w wymiarze nie mniejszym niż jedna trzydziesta minimalnego wynagrodzenia (przy czym, górną granicę stawki dziennej takiej grzywny stanowi najwyższa wysokość stawki dziennej orzeczonej na podstawie podlegających łączeniu kar grzywny). W takiej sytuacji, do ustalenia wysokości stawki dziennej w konkretnej sprawie, niezbędne jest więc ustalenie kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dacie popełnienia przypisanego sprawcy czynu (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 maja 2020 r., sygn. akt V KK 581/19, LEX nr 3162724, z dnia 30 sierpnia 2023 r., sygn. akt IV KK 209/23, LEX nr 3601366). Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skoro Sąd Okręgowy w Katowicach, orzekając w ramach wyroku łącznego karę łączną grzywny, obejmującą kary jednostkowe grzywny orzeczone za przestępstwo skarbowe (w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach o sygn. akt V K 257/20) oraz przestępstwo pospolite (w sprawie Sądu Rejonowego w Sosnowcu o sygn. akt III K 942/19), przyjmując za podstawę prawną łączenia tych kar przepisy k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 czerwca 2020 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k., nie mógł pominąć całości porządku prawnego obowiązującego we wskazanej wyżej dacie, nie mógł więc pominąć obowiązującej na gruncie łączenia kar, w razie zbiegu przestępstwa skarbowego oraz przestępstwa określonego w innej ustawie karnej, regulacji określonej w art. 39 § 2 k.k.s., w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 czerwca 2020 r., z treści którego to przepisu wynikała - przy określeniu wysokości dolnej granicy stawki dziennej grzywny, orzekanej również jako kara łączna - konieczność odwołania się do dyspozycji art. 23 § 3 in fine k.k.s., a więc ustalenia owej granicy w oparciu o wysokość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dacie popełnienia najwcześniejszego z przypisanych skazanemu przestępstw. Jak wynika z akt sprawy, najwcześniejszy z czynów przypisanych skazanemu A. Z. , w odniesieniu do których zaistniały podstawy materialne do połączenia orzeczonych za nie kar jednostkowych, został przez niego popełniony w okresie od kwietnia 2013 r. do września 2013 r. W tym też okresie, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę

w 2013 r. (Dz. U. 2012, poz. 1026), wysokość minimalnego wynagrodzenia ustalono na kwotę 1.600 zł. W związku z tym dolna granica stawki dziennej grzywny wymierzonej za przestępstwo skarbowe popełnione w roku 2013 nie mogła być niższa niż 53,33 zł. Zatem przy uwzględnieniu treści art. 86 § 2 k.k. (stosowanego odpowiednio w wyroku łącznym w oparciu o art. 20 § 2 k.k.s.), stanowiącego, że nowa wysokość stawki dziennej nie może być wyższa od najwyższej ustalonej poprzednio, rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Katowicach w przedmiocie ustalenia na nowo wysokości stawki dziennej grzywny winno oscylować między najniższą dopuszczaną wysokością stawki dziennej (w kwocie 53,33 zł) a najwyższą ustaloną wartością tej stawki w sprawach podlegających łączeniu (w kwocie 70 zł., jak wynika to ze sprawy Sądu Okręgowego w Katowicach o sygn. akt V K 257/20). Tym samym, ustalając wysokość stawki dziennej grzywny orzeczonej jako kara łączna na kwotę 20 zł. Sąd Okręgowy w Katowicach w sposób rażący naruszył przepisy prawa procesowego i materialnego - art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. i art. 86 § 2 k.k. w art. 20 § 2 k.k.s. zw. z art. 39 § 2 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r. w zw. z art. 23 § 3 k.k.s., a uchybienie to miało niewątpliwy wpływ na treść wyroku łącznego. Przyjęcie bowiem stawki dziennej w wysokości 20 zł oznacza określenie tej stawki poniżej ustawowego progu, wynikającego z konieczności prawidłowego zastosowania w niniejszej sprawie, na mocy art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s., przepisów art. 39 § 2 k.k.s. oraz art. 23 § 3 k.k.s.

Kierując się przedstawionymi motywami Sad Najwyższy z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[l.n]

Jacek Błaszczyk

Wiesław Koziulewicz

Małgorzata Gierszon

